

[Formanden.]

derved oprørte sine Medmenneskers Sind og Tanker.

Det var særlig paa Skolens og Undervisningens Omraade, at Vilhelm Rasmussen blev den Kampens Mand, som Tilfældet var. Han var Børnenes sande Ven, og saa fik det gaa med de Voksnes Sympati, som det kunde. Han ønskede at fjerne al gammel Overlevering, der efter hans Mening blot betød en Byrde i Skolens Arbejde, og i Stedet derfor sætte Eleverne i Selvvirksomhed, faa dem til at se med egne Øjne og høre med egne Øren.

Som Pædagog skabte Vilhelm Rasmussen sig efterhaanden et anset Navn i mange Lande; vistnok endda mere i Udlandet end herhjemme. En lang Række af hans Bøger om Opdragelse o. s. v. findes oversat paa mange Sprog.

I 1915 blev Vilhelm Rasmussen Medlem af Folketinget, og han gav sig herinde i Lag med de mest forskelligartede Sager. Mange Ting satte han sig ind i, og med stor Iver gjorde han paa et kærnesundt og rent Dansk Rede for sine Synspunkter, hvilket ofte førte ham i Modsætningsforhold til Kolleger i forskellige Lejre. Man anerkendte dog altid, at der bag ved hans Taler her i Salen laa et grundigt Stykke Arbejde. Mange Gange blev Vilhelm Rasmussen modsagt, men jeg har sjældent lagt Mærke til, at han blev modbevist. Dette var heller ikke den nemmeste Opgave.

Det blev imidlertid paa det pædagogiske Omraade, at Vilhelm Rasmussen gjorde sit Navn mest bekendt. Hvad han paa dette Felt fik udrettet, har Betydning ud i Fremtiden og har bidraget til at kaste Glans over Danmark.

Vi har da her i Folketinget Grund til at hegne Mindet om Vilhelm Rasmussen.

(Medlemmerne paahørte staaende Formandens Mindetaler).

Formanden: Ministeriets Chef har meddelt mig, at han ønsker at afgive en Erklæring til Tinget. Jeg giver Ordet til den højtærede Statsminister.

Statsministeren (Stauning): Det er under meget alvorlige, urolige Forhold ude i Verden, at Rigsdagens Møder i Dag genoptages. — Der er forløbet 25 Aar, siden vi stod over for det sidste Krigsudbrud, mange Medarbejdere er gaaet bort siden da og forskaanes for den uhyggelige Gentagelse, andre er vi, som husker Uhyggen i Augustdagene 1914, og som ikke havde ventet at skulle opleve det frygtelige paa ny.

Jeg har ønsket at give den Meddelelse til Rigsdagen, at det i det i Dag afholdte Statsraad er besluttet at udstede Erklæring om Danmarks Neutralitet og ved kongelig Anordning at kundgøre, at de i Anordning af 31. Maj 1938 indeholdte Neutralitetsbestemmelser nu kommer til Anvendelse.

Endvidere ønsker jeg at meddele Folketinget, at der er truffet de nødvendige Foranstaltninger, saa Hær og Flaade kan søge at løse de Opgaver, der foreligger, til Sikring af Landets Neutralitet. Den nødvendige Beredskabsstyrke vil blive tilvejebragt i Løbet af i Morgen og nærmest følgende Dage. Flaaden er i Hovedsagen bemanded, og hvad der maatte mangle, bringes nu til Udførelse.

Det er med dyb Sorg, vi er Vidner til Hærenes Opmarch og Vaabnenes Anvendelse uden for vore Grænser. De Verdensbegivenheder, der er under Udvikling, kan ikke undgaa at gøre et dybt Indtryk i vort Folk, hvor man haabede og troede paa Fredens Sejr.

Danmark har ikke anden Politik over for denne Situation end den ærlige, ubetingede Neutralitet til alle Sider. Vort Formaal maa være at føre Danmark igennem Branden uden at blive inddraget i noget Opgør, at bevare Selvstændighed og Uafhængighed, og hertil vil det tjene, om Danmarks Rigsdag og Regering, Presse og Befolkning indtager en ubetinget upartisk neutral Holdning over for de Magter, der har de Uoverensstemmelser, som nu fører til Strid.

En ekstraordinær Lovgivning vil være nødvendig, Ofre vil blive krævet, og vi kan beklage, at store Dele af Folket straks maa